ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

ΤΟΠΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Διαχείριση εντός του πλαισίου και όχι μαζικό κίνημα ανατροπής

ΤΙ ΔΕΙΧΝΕΙ Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Χάρης Λαμπρόπουλος

Καθώς πλησιάζουμε στις εκλογές για δήμους και περιφέρειες, η συζήτηση ανοίγει γύρω από τη δυνατότητα και τις προτάσεις μιας φιλολαϊκής και αριστερής διαχείρισης σε ένα δήμο. Η συζήτηση γίνεται κάτω από το πρίσμα της συνολικότερης συζήτησης περί αριστερής κυβέρνησης ή κυβέρνησης σωτηρίας με κέντρο το ΣΥΡΙΖΑ, την αίσθηση διαμόρφωσης δημοτικής εκλογικής πλειοψηφίας κυρίως από τις δυνάμεις του ΣΥΡΙΖΑ.

Για να εκτιμήσουμε τη δυνατότητα μιας φιλολαϊκής διαχείρισης και τις πολιτικές προτάσεις γύρω από αυτή πρέπει πρώτα να προσδιορίσουμε το πλαίσιο λειτουργίας των δήμων, δηλαδή το πλαίσιο γι' αυτού του τύπου τη διακυβέρνηση.

Οι δήμοι τα τελευταία χρόνια με μια σειρά σταθμούς, σχέδιο Καποδίστριας, κώδικας δήμων και κοινοτήτων, Καλλικράτης και μνημονιακοί νόμοι, έχουν ολοκληρωθεί σαν τοπικό κράτος. Έχουν αποκτήσει ένα μεγάλο εύρος αρμοδιοτήτων, τόσο με πολιτικές που ασκούνται απευθείας από τους ίδιους, όσο και με πολιτικές παρέμβασης στην τοπική κοινωνία, όπως Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης, Ειδικές Οικονομικές Ζώνες, πρωτοβουλίες για Λευκές Νύχτες κλπ

Τα κομβικά σημεία γύρω από τα οποία διαμορφώνεται η κατάσταση και η πολιτική στους δήμους είναι η πολύ μεγάλη μείωση χρηματοδότησης από το κεντρικό κράτος σε συνδυασμό με την υποχρέωση κατάρτισης και εκτέλεσης ισοσκελισμένων προϋπολογισμών και συμμόρφωσης με το Οικονομικό Παρατηρητήριο των ΟΤΑ. Η χρηματοδότηση μέσω ΕΣΠΑ – Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης και ειδικών χρηματοδοτικών εργαλείων. Οι εργασιακές σχέσεις (απολύσεις διαθεσιμότητες, ΚΟΧ, ωφελούμενοι, Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις), η ιδιωτικοποίηση – ανταποδοτικότητα – εμπορευματοποίηση υπηρεσιών με ταυτόχρονη διάλυση του κοινωνικού τομέα.

Αν επιχειρήσει να διαμορφώσει κάποιος μια πολιτική στον αντίποδα αυτής της κατάστασης το πρώτο που πρέπει να απαντήσει κανείς είναι γιατί συμβαίνουν αυτά. Λόγω κακής

διοίκησης ή διαχείρισης, ή λόγω συγκεκριμένων αποφάσεων κατευθύνσεων και ποιων;

Η απάντηση μπορεί να αναζητηθεί σε ένα σαφές και συγκροτημένο πλέγμα που προσδιορίζει την κατάσταση και τα όρια της και συγκροτείται από:

Πρώτο, τον Καλλικράτη ως θεσμική βάση εφαρμογής των μνημονίων και «εργαλείο» οργανικής σύνδεσης των δήμων στο μοντέλο διακυβέρνησης της ΕΕ και εφαρμογής των πολιτικών της.

Δεύτερο, την προσπάθεια υπέρβασης της καπιταλιστικής κρίσης προς όφελος του κεφαλαίου.

Τρίτο, τους ειδικούς στόχους αναπτυξιακής πολιτικής και τις κατευθύνσεις που θέτει η ΕΕ μέσω της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Τέταρτο, το ρόλο του δημόσιου χρέους Πέμπτο, τα μνημόνια και τους νόμους τους.

Σε αυτό το πλαίσιο πρέπει να δούμε την εμπειρία της διαχείρισης σε δήμους που η δημοτική πλειοψηφία υποστηρίχτηκε από το ΣΥΡΙΖΑ (πχ. Νέα Ιωνία, Σαρωνικός, Νίκαια – Ρέντη, Ελληνικό) αλλά και την Πετρούπολη που η δημοτική πλειοψηφία υποστηρίχτηκε από το ΚΚΕ. Χωρίς να εξομοιώνουμε τις περιπτώσεις θα αξιολογήσουμε ορισμένους βασικούς και κρίσιμους άξονες για την εφαρμοζόμενη πολιτική.

Πρώτο, οι προϋπολογισμοί που διαμορφώθηκαν ήταν ισοσκελισμένοι προϋπολογισμοί, συμμόρφωσης με τον Καλλικράτη και το Οικονομικό Παρατηρητήριο στην κατεύθυνση μείωσης του κόστους των υπηρεσιών.

Δεύτερο, στις εργασιακές σχέσεις είχαμε προσλήψεις εργαζομένων μέσω ΜΚΟ, «ωφελούμενων» ανέργων, εργαζομένων με συμβάσεις ορισμένου χρόνου σε κρίσιμους κοινωνικούς τομείς (καθαριότητα, παιδικοί σταθμοί).

Τρίτο, στις κοινωνικές υπηρεσίες, διατηρήθηκε ή και επεκτάθηκε η ανταποδοτική λειτουργία τους (τροφεία σε παιδικούς σταθμούς, παροχή αθλητικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων με αντίτιμο, λειτουργία παιδικών σταθμών με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ).

Τέταρτο, στα τεχνικά έργα, αποτυπώθηκε η εναρμόνιση με συγκεκριμένες κατευθύνσεις, καθώς η εκπόνηση τους έγινε κυρίως μέσω ΕΣΠΑ και άλλων χρηματοδοτικών εργαλείων της ΕΕ όπως η JESSICA (αναπλάσεις, γκαράζ).

Πέμπτο, κομβικό στοιχείο σε αυτή την πολιτική διαχείρισης είναι η σχέση με το μαζικό λαϊκό κίνημα. Όχι μόνο δεν έγινε καμία προσπάθεια να διαμορφωθεί μια σχέση που θα επέτρεπε με αρωγό το μαζικό κίνημα οι δημοτικές αρχές να επιλέξουν να συγκρουστούν σε κάποια θέματα με το κεντρικό κράτος και την ΕΕ, αλλά αντίθετα χρησιμοποιήθηκε κατά κόρον η δικαιολογία «δεν μπορούμε να λειτουργήσουμε αλλιώς». Η αντιμετώπιση του μαζικού κινήματος στη γειτονιά, κινήθηκε από την αδιαφορία για τη συγκρότησή του και τη διαπραγμάτευση στο όνομά του μέχρι μεθόδους τύπου «διαβούλευσης» (σας ακούω αλλά εφαρμόζω αυτό που θέλω) έως και επίθεσης εναντίον του.

Μακριά από μας οποιαδήποτε διάθεση υποτίμησης των τεράστιων δυσκολιών να εφαρμοστούν έστω και δείγματα μιας φιλολαϊκής πολιτικής στις τρέχουσες συνθήκες. Από την άλλη όμως εντυπωσιάζει η άρνηση ανάδειξης αυτών των δυσκολιών, της λογικής της σύγκρουσης, της προετοιμασίας του κόσμου της γειτονιάς και της οργάνωσής του για αυτή τη σύγκρουση. Εντυπωσιάζει ότι δεν υπάρχουν απόπειρες να βγει εκτός πλαισίου μια δημοτική αρχή για να μπουν εντός πλαισίου κάποιες κοινωνικές ανάγκες.

Ο ΣΥΡΙΖΑ επιμένει διαχειριστικά
«ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΧΑΡΤΑ»

Έχει αξία να δει κανείς πώς αξιολογείται αυτή η εμπειρία από όσους διεκδικούν τη δημοτική εξουσία και σε ποια πολιτική πρόταση καταλήγουν. Μελετώντας τις εκλογικές διακηρύξεις δημοτικών κινήσεων που υποστηρίζονται από το ΣΥΡΙΖΑ, και την «αυτοδιοικητική χάρτα» που υπέγραψαν 14 δημοτικές κινήσεις του βόρειου τομέα που στηρίζει ο ΣΥΡΙΖΑ (ανάμεσά τους και η Νέα Ιωνία που από το 2010 έχει τη δημοτική πλειοψηφία) απουσιάζει οποιαδήποτε αναφορά στην ΕΕ, το χρέος, το κεφάλαιο και την καπιταλιστική κρίση, δηλαδή στους καθοριστικούς παράγοντες, οπότε και η πολιτική πρόταση προσανατολίζεται σε συγκεκριμένες κατευθύνσεις. Όπως ανέφερε χαρακτηριστικά η Αυγή (22/3) παρουσιάζοντας την κίνηση των 14 «δίνεται έμφαση στην προστασία των πολιτών απέναντι στις μνημονιακές πολιτικές μέσα από τις δράσεις αλληλεγγύης, την διαφανή οικονομική διαχείριση και την ενδυνάμωση της λαϊκής συμμετοχής για την προστασία τους περιβάλλοντος.» Ο Καλλικράτης παρουσιάζεται απλά ως αναποτελεσματικός και γραφειοκρατικός και απαιτείται η αντικατάστασή του από ένα ορθολογικό Καλλικράτη.

Στα οικονομικά οι πηγές που προτείνονται είναι: χρηματοδότηση από το κράτος, δημοτικά τέλη χωρίς όμως να θίγεται το κεφάλαιο, δανεισμός, περιορισμός δαπανών και ανακατανομή εσόδων. Η κοινωνική πολιτική περιορίζεται σε ευχολόγια, προσδοκώντας στη βοήθεια και την αναπλήρωση της μέσω δομών και πρωτοβουλιών αλληλεγγύης.

Προκρίνεται η συμβολή των δήμων στην επιχειρηματική ανάκαμψη και την αναπτυξιακή πολιτική και προωθούνται συνεργατικές πρωτοβουλίες και η κοινωνική οικονομία με έμφαση σε παραγωγικούς τομείς και τις νέες τεχνολογίες. Το ότι το ΕΣΠΑ προωθεί ιδιαίτερα τη χρηματοδότηση προγραμμάτων ψηφιακής οικονομίας είναι μάλλον τυχαίο!!!

Η δήλωση, δε, του αντιδήμαρχου Ν. Ιωνίας Γ. Κολμανιώτη στην παρουσίαση της Αυτοδιοικητικής Χάρτας, ότι “η Αυτοδιοικητική Χάρτα περιλαμβάνει όλα όσα έχουν ήδη εφαρμοστεί στον δήμο Ν. Ιωνίας από το 2010”, διαλύει και τις όποιες αυταπάτες για μια άλλη πολιτική.

Το ΚΚΕ με τη σειρά του ενώ θέτει μια σειρά από φιλολαϊκούς στόχους, εντάσσοντας όμως και πλευρές διαχείρισης όπως η αξιοποίηση κάποιων προγραμμάτων ΕΣΠΑ ή κάποιες ανταποδοτικές λειτουργίες, προτείνει μια «αγωνιστική» δημοτική αρχή, που θα διεκδικήσει κάποιους στόχους στο όνομα του μαζικού κινήματος και της εκπροσώπησής του.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΝΑΤΡΟΠΗΣ

Οι κινήσεις που κινούνται σε αντικαπιταλιστική κατεύθυνση αξιολογώντας και την εμπειρία απέναντι στην αντίληψη που απλά προβάλλει την εκλογική πλειοψηφία σε ένα δήμο, εμφανίζουν έναν συνδυασμό στόχων και πρωτοβουλιών.

Καταρχήν, περιλαμβάνουν τη διαμόρφωση και προβολή ενός πλαισίου στόχων πάλης που θα συνδυάζουν την άμεση απάντηση της επιβίωσης με την ανάγκη της ανατροπής αυτής της πολιτικής. Την επιβολή άμεσων μέτρων ανακούφισης στο σήμερα με τη ρήξη και σύγκρουση με το γενικό πχ. η δραστική μείωση των δημοτικών τελών για την εργαζόμενη πλειοψηφία με ταυτόχρονη σημαντική αύξηση της φορολογίας των μεγάλων επιχειρήσεων σε ένα δήμο (τράπεζες, πολυκαταστήματα, σούπερ μάρκετ κ.α.) είναι αναγκαίο αίτημα και δυνατότητα στο σήμερα που μπορεί να συνδυαστεί με την ανυπακοή στις μνημονιακές δεσμεύσεις του χρέους και το αίτημα διαγραφής του.

Δεύτερο, απαιτούν τη συγκρότηση του κινήματος στη γειτονιά και την προσπάθεια υιοθέτησης από το κίνημα αυτού του πλαισίου πάλης. Σήμερα υπάρχει μια μεγάλη ποικιλία

μορφών και εμπειριών συλλογικής οργάνωσης στη γειτονιά. Λαϊκές συνελεύσεις επιτροπές κατοίκων, εργατικές λέσχες και κοινωνικο-πολιτικά- στέκια, λαϊκές επιτροπές, συγκροτούν προσπάθειες που επαναφέρουν την έννοια της συλλογικότητας κα της δημοκρατίας των «από κάτω». Είναι κρίσιμο αυτές οι συλλογικότητες να αρχίσουν να συντονίζονται στοχεύοντας σε μια ανώτερη ενιαία μορφή συλλογικής οργάνωσης στη γειτονιά.

Καθοριστικό στοιχείο είναι ο συντονισμός αυτού του κινήματος με το εργατικό κίνημα σε χώρους κοινωνικών υπηρεσιών. Εργαζόμενοι στους ΟΤΑ, εκπαιδευτικοί, εργαζόμενοι στην υγεία κ.α. δίνουν τη μάχη απέναντι στη αντεργατική επίθεση που δέχονται υπερασπιζόμενοι τα δικαιώματά τους, με το βλέμμα όμως στην κοινωνία.

Κάτω από την προϋπόθεση συγκρότησης ενός τέτοιου κινήματος, ως μέρος ενός συνολικότερου ανατρεπτικού μαζικού κινήματος, μπορεί να διαμορφωθούν και καταστάσεις εκλογικής δημοτικής πλειοψηφίας που θα εκφράζει ένα τέτοιο πρόγραμμα πάλης.

Η δημοτική αρχή που θα εκλεγεί τότε για να μπορέσει να εφαρμόσει μια φιλολαϊκή πολιτική θα είναι μια δημοτική αρχή «νόμιμη» για τις ανάγκες, τα δικαιώματα της εργαζόμενης πλειοψηφίας και «παράνομη» για το σύστημα. Που θα μπορεί να αντέξει μόνο αν το μαζικό λαϊκό κίνημα μπορεί να την υπερασπιστεί, αν η ίδια είναι κομμάτι αυτού του κινήματος. Και για να είναι κομμάτι αυτού του κινήματος δεν μπορεί παρά από την πρώτη στιγμή να προωθεί την ουσιαστική αντικατάστασή της με λαϊκές συλλογικές μορφές οργάνωσης της εργαζόμενης πλειοψηφίας.

Μπορεί όλο αυτό να ακούγεται «ουτοπικό». Όπως όμως έχει δείξει η εμπειρία των τελευταίων χρόνων είναι πολύ πιο ρεαλιστικό από την προσπάθεια να τετραγωνίσεις τον κύκλο επιδιώκοντας μια «φιλολαϊκή» διαχείριση εντός των υπαρχόντων πλαισίων.

Δημοσιεύθηκε στο **ΠΡΙΝ,** 19.4.2014